

Міністерство освіти і науки України
Дніпровський фаховий коледж енергетичних та інформаційних технологій

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ
при роботі з ручним електроінструментом

Дніпро

Міністерство освіти і науки України
Дніпровський фаховий коледж
енергетичних та інформаційних технологій

Затверджено
Наказ директора ДФКЕІТ
від 22.12.2021 № 107-аг

ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ
При роботі з ручним електроінструментом

1 Загальні положення

1.1. Інструкція з охорони праці при роботі з ручним електроінструментом розроблена відповідно до Закону України «Про охорону праці» (Постанова ВР України від 14.10.1992 № 2694-ХІІ) в редакції від 20.01.2022 р, на основі «Положення про розробку інструкцій з охорони праці», затвердженого Наказом Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політики України від 29 січня 1998 року № 9 в редакції від 01 вересня 2017 року, з урахуванням «Правил охорони праці під час роботи з інструментом та пристроями», затвердженими наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України 19.12.2003 р. №966.

1.2. Дана інструкція поширюється на всіх працівників закладу освіти, що використовують в роботі ручний електроінструмент.

1.3. Самостійно працювати з ручним електроінструментом дозволяється особам:

- у віці 18 років і старше, які пройшли обов'язковий періодичний медичний огляд і не мають медичних протипоказань для роботи з ручним електроінструментом;
- які пройшли вступний інструктаж з охорони праці та первинний інструктаж на робочому місці;

- ознайомленим з інструкціями з експлуатації ручного електроінструменту

1.4. Працівники, допущені до роботи з електроінструментом, повинні спочатку пройти навчання і перевірку знань щодо безпечного виконання робіт з застосуванням електроінструменту.

До роботи з електроінструментом класу I в приміщеннях з підвищеною небезпекою, та поза приміщеннями допускаються працівники з II групою електробезпеки.

До роботи з електроінструментом II і III класу достатньо I групи з електробезпеки.

1.5. До небезпечних факторів при роботі з ручним електроінструментом відносяться: фізичні - електричні і магнітні поля; статична електрика; підвищена напруга в електричній мережі; шум; вібрація; обертові і рухомі частини електроінструменту; колючі і ріжучі частини і пристосування електроінструменту; хімічні - пил;

1.6. При роботі з електроінструментом передбачено обов'язкове використання:

- захисних окулярів;
- діелектричних засобів індивідуального захисту - рукавички, боти, калоші, килимки.

1.7. Під час роботи працівникові необхідно дотримуватися правил носіння спецодягу, користування засобами індивідуального та колективного захисту, дотримуватися правил особистої гігієни, підтримувати чистоту робочого місця.

1.8. При роботі з електроінструментом потрібно виконання положень даної інструкції з охорони праці при роботі з електроінструментом, інструкцій по правилам експлуатації використовуваного в роботі електроінструменту.

1.9. Місця підключення електроінструменту повинні мати написи або таблички із зазначенням напруги в електричній мережі.

1.10. З метою забезпечення пожежної безпеки робоче місце робітника повинно бути оснащено справним вогнегасником.

1.11. Працівникові коледжу необхідно знати місце розташування аптечки для надання першої допомоги постраждалим.

1.12. Про будь-які несправності використовуваного в роботі електроінструменту, працівникові слід терміново доповісти завгоспу, а при його відсутності – черговому адміністратору коледжу і зареєструвати факт несправності в журналі реєстрації заявок.

1.13. За будь-яке порушення цієї інструкції з охорони праці при роботі з ручним електроінструментом працівник несе персональну відповідальність відповідно до чинного законодавства.

2 Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Одягнути і привести в порядок необхідний спецодяг.

2.2. Підготувати засоби індивідуального захисту, упевнитися в їх справності.

2.3. Оглянути комплектність і надійність кріплення деталей; справність кабелю (шнура), його захисної трубки і штепсельної вилки; цілісність ізоляційних деталей корпусу, рукоятки; наявності захисних кожухів та їх справності.

2.4. Провести перевірку на справність редуктора (перевіряється поворотом шпинделя інструменту при відключеному двигуні електроінструменту).

2.5. Переконатися в справності робочого інструмента. На ньому не повинно бути тріщин, поглиблень, задирок, вибоїн.

2.6. На холостому ходу перевірити справність кола заземлення між корпусом інструменту і заземлювальним контактом штепсельної вилки.

2.7. Повністю звільнити місце роботи від непотрібних речей - деталей, вузлів, будівельних матеріалів, мотлоху і т.п.

2.8. При проведенні висотних робіт необхідно в обов'язковому порядку встановлювати підмостки, настили, ліси, драбину, що мають захисні огороження.

2.9. Не дозволяється виконувати роботи з електроінструментом з приставних драбин.

2.10. Не дозволяється виконувати роботи з електроінструментом, у якого закінчився термін періодичної перевірки (періодична перевірка проводиться не рідше як 1 раз на 6 місяців), або якщо він має хоча б одну з таких несправностей:

- пошкодження штепсельного з'єднання, кабелю або його захисної трубки;
- пошкодження кришки щіткотримача;
- нечітка робота вимикача;

- іскріння щіток на колекторі, що супроводжується появою кругового вогню на його поверхні;

- витікання мастила з редуктора або вентиляційних каналів;

- поява диму або запаху, характерного для палаючої ізоляції;

- поява підвищеного шуму, стуку, вібрації;

- злам або поява тріщин у корпусній деталі, рукоятці, захисному огороженні;

- пошкодження робочої частини електроінструменту;

- зникнення електричного зв'язку між металевими частинами корпусу та нульовим захисним штирем штепсельної вилки.

2.11. Перед початком роботи необхідно перевіряти:

- відповідність напруги і частоти струму електричної мережі до напруги і частоти струму електродвигуна електроінструмента, зазначених в паспортних даних;

- надійність закріплення робочого виконувального інструменту (свердел, абразивних кругів, дискових пил, ключів-насадок т.і.).

2.12. Не дозволяється починати роботу, якщо виявлено невідповідності робочого місця викладеним у цьому розділі інструкції з охорони праці при роботі з електроінструментом

вимогам, а також, якщо немає можливості провести зазначені в цьому розділі підготовчі до роботи дії.

3 Вимоги безпеки під час виконання роботи

3.1. Працюючий з електроінструментом повинен дотримуватися вимог даної інструкції з охорони праці при роботі з ручним електроінструментом, правила використання електроінструменту.

3.2. Під час роботи електроінструментом класу I застосування засобів індивідуального захисту (діелектричних рукавичок, калош, килимів т.і.) обов'язкове, за такими винятками:

- якщо тільки один електроінструмент одержує живлення від розподільчого трансформатора безпеки;
- якщо електроінструмент одержує живлення від перетворювача частоти з окремими обмотками;
- якщо електроінструмент одержує живлення через захисно-вимикальний пристрій.

У приміщеннях без підвищеної небезпеки ураження працівників електричним струмом достатньо застосувати діелектричні рукавиці, а в приміщеннях зі струмовідними підлогами - також і діелектричні калоші або килими.

3.3. Електроінструментом класів II і III дозволяється працювати без застосування індивідуальних засобів захисту в приміщеннях без підвищеної небезпеки ураження працівників електричним струмом.

3.4. Працівникові з ручним електроінструментом слід:

- постійно підтримувати порядок і чистоту на робочому місці;
- не допускати присутності поруч з працюючим приладом інших працівників, що не відносяться до виконання роботи і учнів школи;
- включати використовуваний електроінструмент у мережу за допомогою штепсельних з'єднань, що відповідають вимогам електричної безпеки;
- контролювати, щоб кабель (шнур) електричного інструменту був захищений від випадкового пошкодження;
- не допускати натяжки і перекручування кабелю (шнура) і не піддавати його навантаженням;
- включати ручний електроінструмент, тільки встановивши його в робоче положення;
- при зміні робочого місця відключати прилад від мережі штепсельною вилкою;
- переносити ручний електроінструмент, взявши його за рукоятку;
- під час усіх перерв у роботі відключати ручний електроінструмент від мережі штепсельною вилкою;
- не допускати ударів, падінь електроінструменту і потрапляння бруду і води на нього;
- працюючи з електричною свердлильною машиною (дрилем) з довгим свердлом відключати її від мережі вимикачем до повної виїмки свердла з отвори;
- під час роботи абразивним кругом необхідно упевнитися в тому, що вони перевірені на міцність;
- уважно стежити за тим, щоб іскри не попадали на людей і кабель (шнур);
- стежити за тим, щоб спецодяг під час роботи не торкався обертового робочого інструмента або шпинделя;
- при несправності засобів індивідуального захисту припинити роботу;
- під час роботи контролювати справність ручного електроінструменту;
- при нагріванні корпусу працюючого електроінструменту слід зробити перерву в роботі;
- закріплювати змінний робочий інструмент, обов'язково відключивши його від мережі, призначеним для цього інструментом;
- при появі запаху гару або диму, сильного шуму і вібрації терміново відключити електроінструмент від електромережі до усунення неполадок;

виконувати тільки ту роботу, яка доручена працівнику і по якій він пройшов відповідний інструктаж з охорони праці та техніки безпеки.

3.5. При роботі з електроінструментом не дозволяється:

- зупиняти обертовий робочий інструмент або шпindel за допомогою рук;
- торкатися в процесі роботи до інструменту, що обертається, або шпинделя;
- залишати без контролю включене електрообладнання;
- встановлювати і змінювати робочий інструмент, закріплювати насадки не відключивши ручну електричну машину від мережі витягнувши вилку;
- передавати електроінструмент іншим працівникам, які не мають права користування ним;
- самостійно підключати ручний електроінструмент до знижувальних трансформаторів, перетворювачів частоти струму, а також ремонтувати електроінструмент;
- переносити електроінструмент з одного робочого місця на інше, не відключивши при цьому електродвигун.

3.6. Під час виконання робіт з електродрилем предмети, що підлягають свердлінню, необхідно надійно закріплювати.

3.7. Не дозволяється торкатись руками до різального інструменту, що обертається.

3.8. Під час свердління електродрилем з використанням важеля для притискування необхідно стежити, щоб кінець важеля не спирався на поверхню, з якої він може зісковзнути.

Не дозволяється застосовувати замість важелів випадкові предмети.

3.9. Не дозволяється обробляти електроінструментом мокрі та обмерзлі деталі.

3.10. Не дозволяється виконувати роботи з електроінструментом, в якому відсутній захист від дії крапель або бризок (при виконанні робіт за умов дії крапель та бризок, а також на відкритих майданчиках під час снігопаду або дощу).

3.11. Кабель електроінструменту має бути захищений від випадкових пошкоджень і зіткнень його з гарячими, вогкими та масними поверхнями.

3.12. У разі раптового зупинення електроінструменту (зникнення напруги в мережі, заклинювання рухомих частин тощо) його необхідно від'єднати від електричної мережі вимикачем.

3.13. Не дозволяється працівникам, що працюють з електроінструментом, розбирати і ремонтувати інструмент, кабель, штепсельні з'єднання та інші частини самочинно, якщо ці роботи не входять до їх службових обов'язків.

3.14. Не дозволяється вилучати стружку або тирсу під час роботи електроінструмента. Стружку слід видаляти спеціальними крючками або щітками, після повної зупинки електроінструмента.

3.15. Не дозволяється продовження робіт електроінструментом в разі найменших ознак його несправності, або якщо особа, що працює з ним, раптом відчує хоча б слабку дію електричного струму: в обидвох випадках робота має бути негайно припинена, а несправний електроінструмент зданий для перевірки і ремонту.

4 Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Після закінчення роботи з ручним електроінструментом працівник повинен: вимкнути і відключити електроінструмент від електромережі, очистити і змастити його;

- відключити стабілізатор напруги (якщо він застосовувався);
- провести ретельний огляд і привести в порядок робоче місце;
- електричні кабелі і ручний електроінструмент передати на зберігання завгоспу;
- прибрати спецодяг і засоби індивідуального захисту в спеціальну шафу;

- доповісти про несправності і зауваження, виявлені під час роботи, свого безпосереднього керівника і зареєструвати відповідний запис в журналі реєстрації заявок;
- покидаючи приміщення, необхідно закрити всі вікна і вимкнути освітлення.

4.2. Зберігати електроінструмент та допоміжне обладнання до нього слід у сухому приміщенні, обладнаному стелажми, полицями, скринями, що надійно забезпечують його збереження, згідно з вимогами до умов зберігання, зазначеними в паспорті електроінструмента.

4.3. Не дозволяється складати електроінструмент в два ряди і більше без спеціального упакування.

.5 Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. При виникненні аварійних ситуацій працівник повинен, по можливості, відключити несправний електроінструмент і терміново доповісти про випадок завгоспу, інженеру з охорони праці або черговому адміністратору установи.

5.2. При пошкодженні робочого електроінструменту негайно припинити роботу. Відключити ручний електроінструмент від мережі і провести заміну пошкодженого робочого інструмента.

5.3. При раптовому припиненні подачі електричної енергії електроінструмент відключити за допомогою вимикача.

5.4. При виявленні напруги (відчувши дію струму) слід терміново відключити електроінструмент вимикачем і від'єднати його від мережі за допомогою штепсельної вилки

Виявивши обрив проводів електроживлення або порушення цілісності їх ізоляції, пошкодження заземлення та інших несправностей електрообладнання, появи запаху гару, сторонніх звуків в роботі ручного електроінструменту терміново припинити роботу, відключити живлення і доповісти про це завгоспу, інженеру з охорони праці або черговому адміністратору.

5.5. При ураженні робочого електричним струмом вжити заходів щодо його звільнення від дії струму, вимкнувши електроживлення, і надати потерпілому першу допомогу. Звільняючи потерпілого від дії електричного струму необхідно стежити за тим, щоб самому не контактувати з частиною, що несе струм, або не опинитися під кроковою напругою.

5.6. При загорянні електроустаткування відключити живлення, повідомити в пожежну частину і директору коледжу, після цього приступити до гасіння пожежі наявними засобами..

Заступник директора
з адміністративно-господарської роботи

О.М. Осіпов

УЗГОДЖЕНО:

Інженер з охорони праці
провідний спеціаліст

О.О. Осауленко

Юрисконсульт

Н.В. Чорна